

CRAYENESTERSCHOOL

Dyslexiebeleid

Inhoudsopgave:

- 1. Inleiding**
- 2. Wat is dyslexie**
- 3. De procedures binnen onze school met betrekking tot zorg**
- 4. Samenwerking met ouders**
- 5. Signaleren van dyslexie**
- 6. Hulp bij leesproblemen/spellingproblemen**
- 7. Diagnostiek/ Onderzoek**
- 8. Extra hulp en faciliteiten voor de dyslectische leerlingen**
- 9. Overdracht aan het Voortgezet Onderwijs**

1. Inleiding

De Crayenesterschool heeft de overtuiging dat leren lezen een van de belangrijkste pijlers is voor een goede ontwikkeling van onze leerlingen. Wij vinden het van wezenlijk belang dat extra faciliteiten geboden worden aan kinderen die dreigen achter te raken op het gebied van de geletterdheid. We willen preventief werken en leggen het accent op signaleren en remediëren in de groepen 1, 2, 3 en 4.

Het dient duidelijk te zijn wat dyslexie is, hoe het kan worden vastgesteld en op welke wijze dyslectische leerlingen bij ons op school begeleid worden. Ons dyslexiebeleid is weergegeven in dit protocol.

2. Wat is dyslexie?

De adviescommissie van de Gezondheidsraad en de Stichting Dyslexie definiëren dyslexie als volgt:

Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en / of vlot toepassen van het lezen en / of spellen op woordniveau.

Dyslexie uit zich bij elk individu anders, maar in het algemeen gesproken geldt het volgende:

- Er zijn automatiseringsproblemen bij het (leren) lezen en/of spellen
- Deze problemen zijn hardnekkig en resistent tegen behandeling
- De problemen zijn niet te herleiden tot andere problemen of stoornissen
- Dyslexie is meestal erfelijk bepaald: bij dyslectische leerlingen wordt vaak dyslexie in de familie aangetroffen

3. De procedures binnen onze school met betrekking tot zorg

Onze school heeft een zorgstructuur vastgesteld, waarin de afspraken met betrekking tot de leerlingenzorg beschreven staan. Deze zorgstructuur is gebaseerd op de uitgangspunten van de 1-zorgroute. Het handelingsgericht werken en het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften van de leerlingen staan hierbij centraal. We onderscheiden vijf onderwijsniveaus.

Een beschrijving van deze onderwijsniveaus kunt u vinden in de bijlage (zie bijlage 1: onderwijsniveaus). Hier staat voor elke niveau uitgewerkt wat van de groepsleerkrachten wordt verwacht.

4. Samenwerking met ouders

Samenwerking en informatie-uitwisseling met de ouders van onze leerlingen is van belang.

Wij gaan als volgt te werk:

- Bij aanmelding op school vragen wij de ouders om informatie met behulp van de oudervragenlijst (o.a. over leesproblemen / dyslexie in de familie)
- De ouders worden ingelicht over het niveau waarop hun kind instructie krijgt (plus-, basis- of verlengde instructie groep).
- Met de ouders vindt een gesprek plaats als hun kind overgaat van onderwijsniveau 2 naar onderwijsniveau 3. Er wordt actieve medewerking gevraagd van de ouders om de hulp op school te ondersteunen.
- Er vinden regelmatig evaluatiegesprekken plaats met betrekking tot de voortgang.
- Bij een aanmelding voor een extern onderzoek is formele toestemming van de ouders noodzakelijk.

5. Signaleren van dyslexie

Algemeen

We hebben de Protocollen Leesproblemen en Dyslexie van het Expertisecentrum Nederlands op onze school geïmplementeerd en volgen de daar aangegeven stappen bij het signaleren, diagnosticeren en behandelen van leesproblemen en dyslexie. Alle informatie en documenten die bij deze stappen verzameld worden maken onderdeel uit van het leerlingendossier.

De gegevens die wij gebruiken bij de signalering van mogelijke dyslexie:

- De informatie van de ouders bij aanmelding op school.
- Observaties in de klas met betrekking tot werkhouding, leerbaarheid, onthouden, automatiseren, interesse in activiteiten die met taal, geletterdheid en lezen te maken hebben (zie bijlage 2: signalenlijst)
- Analyse van werk en taaluitingen
- Analyse van observatielijsten en signaleringslijsten (groep 1 en 2) en methodegebonden toetsen (groep 3 tot en met 8).
- Analyse van toetsen uit het Cito-leerlingvolgsysteem (zie bijlage 3: toetskalender)

In de praktijk

- Zodra een leerkracht iets opvallends signaleert met betrekking tot het gedrag of de resultaten van een leerling, gaat hij gedurende een periode van enkele weken gericht observeren.
- Als er signalen van dyslexie worden waargenomen, gaat de leerkracht de leerling extra begeleiden. Er is dan sprake van hulp op zorgniveau 1 en 2. De groepsleerkrachten zetten deze hulp zelfstandig op en voeren deze ook zelfstandig uit. De ouders worden op de hoogte gebracht van de extra begeleiding.

- Als na een periode van ongeveer zes weken blijkt dat de problemen niet verholpen zijn, wordt de leerling besproken met de interne deskundigen. De interne deskundigen kunnen verschillende zaken doen:
 - Voeren van een gesprek met de ouders in aanwezigheid van de leerkracht.
 - Observatie in de klas
 - (Individueel) lees – en / of spellingsonderzoek en / of analyse van deze gegevens.

6. Hulp bij leesproblemen/spellingproblemen

Onderwijsniveau 1

Voor het basisaanbod op onderwijsniveau 1 op onze school maken we gebruik van de volgende methoden (groep 1 t/ m 8).

- Kleuterplein
- Veilig Leren Lezen
- Vernieuwd Niveau Lezen
- Taalverhaal

We hanteren de richtlijnen van het Protocol Leesproblemen en Dyslexie voor de aanbevolen leertijd taal/lezen/spellen per groep per week. (Zie bijlage 4 urentabel)

Onderwijsniveau 2

Op onderwijsniveau 2 wordt er - naast de gewone reguliere instructie - gewerkt met de materialen uit de reguliere methoden met een geïntensiveerde aanpak. Deze aanpak bestaat uit extra instructie en begeleiding bij de inoefening. De hulp op onderwijsniveau 2 in de klas wordt gegeven door de groepsleerkracht en/of de onderwijsassistent. De leerkracht organiseert en voert de hulp uit op basis van het groepsplan.

Onderwijsniveau 2 wordt geboden aan alle leerlingen die niet de minimumdoelen halen, dat wil zeggen aan de leerlingen die op de woordleestoets DMT 2018 en/of de Cito-spellingtoets een IV/V score behalen en als er sprake is van een onvoldoende beheersing van het beoogde AVI- niveau van dat moment.

.

Onderwijsniveau 3

Leerlingen met (ernstige) leesproblemen krijgen - afhankelijk van hun problematiek - de volgende begeleiding:

- Het aanbod op onderwijsniveau 1 en 2 blijft gehandhaafd. Het gaat hierbij om pre-teaching, re-teaching, verlengde instructie, herhaling, individuele toegespitste instructie en inoefening zoals beschreven in het groepsplan.
- Het aanbod op onderwijsniveau 3 wordt extra uitgevoerd. Deze toegespitste hulp op maat wordt beschreven in het groepsplan waar deze leerling als een aparte groep wordt aangemerkt. Uit de beschrijving van de begeleiding moet duidelijk blijken dat voor de bewuste leerling toegespitste hulp is gegeven, die gebaseerd is op een degelijke analyse van de problematiek.

. Er wordt gebruik gemaakt van erkende materialen en methodieken / methoden.

In geval van particuliere RT (remedial teaching) buiten de school gaat de externe behandelaar met school in overleg en is hij/zij bereid om samen te werken. Als er RT buiten de school gegeven wordt, stelt onze school zich op het standpunt dat deze hulp in het verlengde moet liggen van hetgeen er in de klas gebeurt. (zie bijlage 5) Er wordt geen toestemming gegeven om een leerling onder schooltijd naar bijles te laten gaan (schoolgids 4.3.1)

7. Diagnostiek / Onderzoek

Als - na evaluatie - blijkt dat een half jaar hulp op onderwijsniveau 3 niet het gewenste effect heeft gehad / niet het gestelde doel behaald is, wordt doorgegaan naar onderwijsniveau 4. School kan dan een (ernstig) vermoeden van dyslexie uitspreken.

Ouders kunnen in samenwerking met de school een dyslexieonderzoek aanvragen bij een externe instantie.

Er zijn verschillende mogelijkheden om onderzoek te bekostigen:

- Door de gemeente op grond van de Jeugdwet. De school is verantwoordelijk voor de signalering en begeleiding van kinderen met dyslexie. De gemeente is verantwoordelijk voor dyslexiezorg bij Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED). Dyslexiezorg wordt uitgevoerd door geregistreerde zorgaanbieders. De samenwerkende partners bij dyslexiezorg zijn derhalve gemeenten, scholen en zorgaanbieders.

Om voor vergoede diagnostiek in aanmerking te komen moet voldaan zijn aan strikte criteria; er moet een vermoeden bestaan van ernstige enkelvoudige dyslexie. De strikte criteria zijn:

- Er moet sprake zijn van 3 achtereenvolgende keren een V- score op de DMT toets*
- Er is onvoldoende vooruitgang na minstens een half jaar intensief remediëren (*het gaat hier om de score op kaart 1,2 en 3 samen, de afzonderlijke kaarten mogen dan nog wel een IV score bevatten).

Er wordt ook voldaan aan de strikte criteria als er

- 3 achtereenvolgende keren een V- score wordt behaald op de toets spelling (Cito) in combinatie met 3x een IV score op de DMT (score op kaart 1,2 en 3 samen).
- Er is onvoldoende vooruitgang na minstens een half jaar intensief remediëren.

Onder intensief remediëren wordt verstaan: 1 uur per week extra instructie (naast de reguliere lessen op het rooster voor de gehele groep).

- Voor leerlingen die niet in aanmerking komen voor vergoede diagnostiek door de gemeente kan door ouders een regulier dyslexieonderzoek aangevraagd worden. Ook hier gelden strikte criteria.

Een leerling komt in aanmerking voor "Dyslexie onderzoek, niet vergoed vanuit de Jeugdwet indien:

- Er hardnekkige lees- en/of spellingsproblemen zijn (prestaties op niveau V-)

- Er langdurig begeleiding op ondersteuningsniveau 3 is gegeven op het betreffende probleemgebied
- Er een duidelijk verschil is tussen het zwakke lees- en/of spellingniveau en de prestaties op de CITO toetsen Begrijpend lezen en Rekenen-Wiskunde (deze BL en RW zijn de prestaties duidelijk hoger)
- De lees- en/of spellingproblemen de primaire reden van zorg zijn.

Op het moment dat duidelijk is dat er sprake is van dyslexie zal de school in een gesprek met ouders de vervolgaanpak bespreken. Als er ook sprake zal zijn van behandeling door externen worden hierover afspraken gemaakt.

8. Extra hulp en faciliteiten voor de dyslectische leerlingen

Naar aanleiding van onderzoek wordt de eerder geboden hulp op niveau 1,2,3 voortgezet. De extra hulp wordt minimaal geboden totdat de leerling het niveau van functionele geletterdheid (AVI niveau E6) heeft behaald.

Aan de hand van het document “ Compensatie en dispensatie voor leerlingen met een dyslexieverklaring” (bijlage 5) worden afspraken gemaakt over de omgang met dyslexie in het individuele geval en over het ter beschikking stellen van compenserende en dispenserende middelen. Uitgangspunt hierbij zijn de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoeksrapport.

Als een leerling in zijn dagelijkse situatie werkt met compenserende middelen en materialen (voorlezen, spraakondersteuning bij de digitale methoden e.d.) dan wordt het gebruik van deze middelen en materialen ook bij toetsen toegestaan, tenzij dit nadrukkelijk wordt verboden. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn bij de niet-methodegebonden toetsen van ons leerlingvolgsysteem CITO.

Bij het afnemen van de CITO toetsen kunnen de volgende aanpassingen worden gedaan:

- Meer tijd om de toets te maken
- De toets kan in meerdere delen worden afgenomen
- Er kan gebruik worden gemaakt van vergroot toetsmateriaal
- Spelling en Rekenen-Wiskunde kunnen digitaal worden afgenomen met auditieve ondersteuning
- Er kan getoetst worden op maat: op het functioneringsniveau (niet zijnde het groepsniveau) van de leerling.

Als bovenstaande aanpassingen niet toereikend zijn, naar het oordeel van de leerkracht, kan bij CITO begrijpend lezen gekozen worden voor de volgende aanpassingen:

- De teksten kunnen een dag van te voren worden gelezen.
- De teksten kunnen worden voorgelezen, vanaf groep 5

Ten aanzien van de afname van CITO Begrijpend Lezen volgen wij vanaf groep 5 een tweesporenbeleid. Dit beleid houdt in dat de toets van het groepsniveau wordt voorgelezen en dat de leerling de toets op zijn/haar functioneringsniveau maakt zonder aanpassingen. Er worden in dat geval dus twee toetsen gemaakt.

De aangepaste afnamecondities worden vastgelegd en zo nodig gecommuniceerd met derden.

9. Overdracht aan het Voortgezet Onderwijs

Op het moment dat een dyslectische leerling doorstroomt naar het Voortgezet Onderwijs draagt het Primair Onderwijs zorg voor overdracht van benodigde informatie middels het reguliere onderwijskundig rapport. Daarbij wordt aangegeven welke specifieke onderwijsbehoeften deze leerling heeft en welke hulp tot dan toe is geboden. Ouders zijn verantwoordelijk voor het overdragen van de dyslexieverklaring aan het Voortgezet Onderwijs.

Bijlagen

1. Onderwijsniveaus

2. Signalen van dyslexie

3. Toetskalender

4. Aanbevolen leertijd taal / lezen per groep per week

**5. document “ Compensatie en dispensatie voor leerlingen met een
dyslexieverklaring”**

6. overeenkomst externe hulp onder schooltijd

7. verklaring van vrijwaring betreffende externe hulp onder schooltijd.

Bijlage 1 Onderwijsniveaus

Niveau 1: Onderwijs op groepsniveau (basiszorg)

Planmatig werken met de methoden, “gewoon” goed les geven, instructie volgens de methode, toegespitste instructie, re-teaching, pre-teaching, leerling observaties.

Niveau 2: Extra onderwijs op groepsniveau

Verlengde instructie en in oefening in kleine groep, extra hulp in de klas door het toepassen van differentiatie modellen vanuit de methode, inzetten van extra remediërend materiaal vanuit de methode.

Niveau 3: Extra onderwijs op schoolniveau door interne deskundigen (breedtezorg)

Raadplegen van taalspecialist, inzetten van aanvullend (eventueel methodeonafhankelijk) remediërend materiaal en methodieken, intern onderzoek.

Niveau 4: Extra onderwijs op schoolniveau door externe deskundigen (breedtezorg)

Raadplegen van adviseur leerlingenzorg / consultatie, inschakelen van psychodiagnosticus, inschakelen van bovenschoolse hulp, via zorgteam verwijzen naar SBO

Niveau 5: Plaatsing in het SBO (dieptezorg)

Toelichting Onderwijsniveaus

Werken volgens dit schema houdt in

- dat bij het doorlopen van de onderwijsniveaus de activiteiten op alle voorgaande niveaus blijvend moeten worden uitgevoerd. Dus als de leerling RT krijgt buiten de groep (onderwijsniveau 3), blijft de leerkracht les geven (onderwijsniveau 1), de leerling in de groep toegespitste instructie geven (onderwijsniveau 1), extra instructie geven in een kleine groep onderwijsniveau 2), differentiatie modellen volgens de methode toepassen (onderwijsniveau 2) en extra remediërende materialen inzetten vanuit de methode (onderwijsniveau 2).
- dat geen niveaus kunnen worden overgeslagen. Dus een kind kan niet voor een leerlingbespreking aangemeld worden (onderwijsniveau 3) als de leerkracht niet al extra zorg op groepsniveau geeft (onderwijsniveau 2).
- dat ouders vanaf niveau 2 op de hoogte gesteld worden van de extra hulp die gegeven wordt.

Tot slot

De klassenorganisatie is afgestemd op de indeling van de groep in onderwijsniveaus en de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.

Bijlage 2: signalen van dyslexie

Signalen/ kenmerken die op dyslexie kunnen wijzen

Algemene zaken

- Het is van belang gehoor- en gezichtsproblemen uit te sluiten
- Erfelijkheid speelt een rol: als er lees- en of spellingproblemen in de familie voorkomen heeft een kind meer kans op dyslexie
- Een dyslectisch kind maakt meer fouten dan andere kinderen en het blijft die fouten langer maken; het maakt niet persé een ander soort fouten
- Er is bij dyslectische kinderen vaak (al op jonge leeftijd) de noodzaak van logopedie

Vroege signalen voor dyslexie en signalen tussen 4-6 jaar:

Een algemeen zwak taalniveau, zich uitend in onder ander:

- Later gaan praten
- Lang "krom" blijven praten
- Een eigen taaltje ontwikkelen
- Slordig articuleren (niet voor iedereen verstaanbaar zijn)
- Bij spontaan spreken is er vaker sprake van verkeerde zinsbouw en grammaticale fouten.
- Moeite met het vervoegen van werkwoorden (geloopt) of met het aanleren van meervoudsvormen (schippen i.p.v. schepen)
- Iets niet goed kunnen uitleggen, moeite met iets onder woorden brengen
- Geen/ weinig interesse in letters en geschreven taal

Moeite hebben met het aanleren van willekeurige afspraken en het onthouden daarvan, zich uitend in onder andere:

- Moeite met de begrippen links rechts
- Moeite met de kleurnamen en namen van vormen
- Moeite met de namen van kinderen in de klas
- Inoefenen van gedichtjes of liedjes gaat niet vlot
- Niet op woorden kunnen komen
- Slecht kunnen rijmen
- Moeite met luisteren naar en het opvolgen van aanwijzingen

Zwak auditief geheugen en moeite met het fonemisch bewustzijn:

- Verwarren van woorden die ongeveer hetzelfde klinken
- Moeite met auditieve discriminatie (onderscheiden van klanknuances)
- Moeite met het onderscheiden van details in woorden (visueel en auditief)
- Een zwak auditief - korte termijngeheugen (meervoudige opdrachten)
- Moeite dingen in de juiste volgorde te onthouden (verhaal navertellen)
- Niet of nauwelijks letters kunnen benoemen
- Moeite met taalspelletjes: bedenk woorden die beginnen met een b, in welk woord hoor je een oo, wat is de middelste letter?
- Moeite met herkennen van dezelfde letter op een blad

Signalen voor dyslexie in groep 3:

- Klank-tekenkoppeling verloopt traag, letters worden gespiegeld
- Moeite met analyseren en synthetiseren, woorden in klankgroepen, lettergrepen verdelen (hakken en plakken).
- Moeite met begrippen als links, rechts, boven onder, eerste, laatste, vooraan, achteraan.
- Moeite met ruimtelijke kenmerken van taal/ richtingsproblemen: lees- schrijfrichting
- Tweeklanken verwisselen (eu wordt ui), omkeringen (ui wordt ie), spiegelingen

- Lang spellend lezen of vroeg radend lezen
- Moeite met aandacht voor verbale informatie
- Moeite om het verschil te horen tussen klanken als m en n, t en k, ba en da, met ritme, klemtoon en de betekenis van woorden
- Moeite om verschil te zien tussen bijvoorbeeld p en q, b en d, en met volgorde in woorden (zodat omkeringen en weglatingen het gevolg zijn)

Signalen voor dyslexie in groep 4:

- Een hekel aan hardop lezen
- Lang spellend lezen
- Veel radend lezen
- Vaak struikelen bij het lezen
- Vaak een woord overslaan
- Delen van woorden weglaten
- Woorden die hetzelfde klinken door elkaar halen
- Moeite met clusters (2 of meer medeklinkers)
- Moeite met lettervolgorde (straf...starf, bert....bret)
- Een groeiend verschil tussen het leesvermogen en het vermogen een verhaal te begrijpen
- Spellingproblemen (moeite met het oproepen van het juiste beeld van de letter of het woordbeeld): letters of lettercombinaties omdraaien, letters vergeten of toevoegen, moeite met overschrijven, woorden schrijven zoals je ze hoort (fonetisch), in 1 tekst hetzelfde woord op verschillende manieren schrijven, moeite met aanleren en toepassen van de spellingregels
- Automatiseringsproblemen ook bij rekenen: volgorde van cijfers in een getal, splitsingen, optellen en aftrekken onder de tien, tafels, moeite met het vasthouden in het werkgeheugen van tussenstapjes
- Moeite met het aanleren van reeksen: alfabet, dagen van de week, maanden van het jaar, seizoenen

Signalen voor dyslexie in de midden- en bovenbouw:

- Toenemende weerstand tegen lees – en schrijftaken
- Toenemende faalangst bij lees / of schrijftaken en taken die te maken hebben met snel benoemen en/of de belasting van het verbale korte termijn geheugen
- Te traag lezen
- Veel spellend lezen
- Veel fouten maakt door het raden van woorden
- Veel spellingsfouten bij vrije schrijfoopdrachten
- Vaak fonetisch spellen (letterlijk opschrijft wat hij hoort)
- Slecht onthouden van de spellingregels
- Zichzelf niet of nauwelijks corrigeren
- Een traag schrijftempo
- Vaak een onleesbaar schrift met veel doorhalingen (hoeft niet door een motorisch probleem te komen)
- Problemen met het onthouden van namen of het ophalen van namen uit het geheugen, bijvoorbeeld bij vakken als geschiedenis en topografie.
- Moeite met het leren van losse feiten (jaartallen)
- Leren klokkijken kan moeizaam gaan
- Discrepantie tussen lezen en spellen aan de ene kant en begrijpend lezen en rekenen aan de andere kant
- Moeite met vreemde talen

Bijlage 3 : toetskalender Crayenester

Groep 1-2

Jongste kleuters

Voor alle kinderen die van groep 1 naar groep 2 overgaan moet er in juni een duidelijk beeld en vastgesteld zijn ten aanzien van de beginnende geletterdheid.

Juni:

- Signaleringslijst uit het protocol 1-2.

Oudste kleuters

*Voor alle kinderen die van groep 2 naar groep 3 overgaan moet er in **januari** en in **juni** een duidelijk beeld vastgesteld worden ten aanzien van de beginnende geletterdheid en de te verwachten onderwijsbehoefte ten aanzien van het aanvankelijk leesproces. Daarbij is ook het in kaart brengen van de woordenschat relevant voor de leesontwikkeling.*

januari en juni:

Beginnende geletterdheid

- Kleutertoetsen (Windesheim) uit het protocol

Het afnemen van andere lijsten ter aanvulling (observatielijsten) kan naar eigen inzicht worden toegevoegd.

Groep 3

*Voor alle kinderen in de groep 3 moet er in **oktober, januari/ februari** en in **mei/ juni** (afhankelijk van de start schooljaar) een duidelijk beeld vastgesteld worden ten aanzien van het voortgezet technisch lezen, de spelling en het begrijpend lezen.*

Voor alle zorgleerlingen moet er een duidelijker beeld gesteld worden over het leesniveau en de mogelijk onderliggende oorzaak van het vastgestelde probleem. Naast genoemde toetsmomenten dient er ook tussentijds een meting te zijn in maart, om de vorderingen vast te stellen.

Afspraken herfstsignalering meting oktober:

Bij alle leerlingen:

- Grafemtoets herfstsignalering methode Veilig Leren Lezen
- Fonemendictee herfstsignalering methode Veilig Leren Lezen
- Woorden lezen herfstsignalering methode Veilig Leren Lezen
- Herfstsignalering tekstlezen methode Veilig Leren Lezen

Afspraken voor de meetmomenten in januari/ februari

Bij alle leerlingen:

Voor letterkennis:

- Lettertoets wintersignaleringsmethode Veilig Leren lezen

Voor letterdictee:

- Letterdictee wintersignaleringsmethode VLL

Voor woorden lezen:

- LOVS Technisch lezen (Leestechiek) en LOVS DMT (kaart 1,2 en 3) **of** DMT kaart 1 en eventueel 2.

Voor tekstlezen:

- Tekst Wintersignaleringsmethode
- Avi LOVS M3 e.v.

Voor spelling woorden schrijven:

- LOVS M3 Spelling 3.0

Bij leerlingen met zwakke technische lees- en spellingvaardigheden:

Bij onvoldoende fonologische vaardigheden in vorige periode gescoord:

- Audant en Audisynt DTLAS

Bij onvoldoende leesvaardigheid:

- Tekst lezen (LOVS AVI)
- Leesproces (via analyse toetsresultaten en observaties)

Bij onvoldoende spellingvaardigheid:

- Spellingproces (analyse toetsresultaten, observaties en/of Pi-dictee)

Afspraken tussentijdse meting maart:

Bij leerlingen met zwakke technische lees- en spellingvaardigheden:

Voor letterkennis:

- Lettertoets wintersignaleringsmethode (VLL)

Voor letterdictee:

- Letterdictee wintersignaleringsmethode (VLL)

Voor woorden lezen:

- DMT kaart 1 en 2: meting of kind tov zichzelf vooruit is gegaan.

Voor tekstlezen:

- AVI: als naar het oordeel van de leerkracht het behalen van een hoger niveau te verwachten is.
- Tekstlezen wintersignaleringsmethode / lentesignaleringsmethode VLL:

Voor spelling woorden schrijven:

- PI-dictee

Afspraken voor de meetmomenten mei/ juni:

Bij alle leerlingen:

- DMT en AVI E3 e.v.
- LOVS Spelling E3
- LOVS Begrijpend lezen 3.0 E3

Bij onvoldoende leesvaardigheid:

- Leesproces (via analyse toetsresultaten en observaties)

Bij onvoldoende spellingvaardigheid:

- Spellingproces (analyse toetsresultaten, observaties)
- Fonemendictee

Groepen 4 tot en met 8

*Voor alle kinderen in de groep 4 tot en met 8 moet er in **januari/ februari** en in **mei/ juni** (afhankelijk van de start schooljaar) een duidelijk beeld vastgesteld worden ten aanzien van het voortgezet technisch lezen, de spelling en het begrijpend lezen.*

*Voor alle zorgleerlingen moet er een duidelijk beeld gesteld worden over het leesniveau en de mogelijk onderliggende oorzaak van het vastgestelde probleem. Naast deze toetsmomenten dient er ook tussentijds een meting te zijn – in **oktober** en **maart**, om de vorderingen vast te stellen.*

Afspraken voor de meetmomenten in januari/ februari en mei/ juni:**Bij alle leerlingen:**

- DMT en AVI
- LOVS Spelling.
- LOVS Begrijpend lezen

Bij leerlingen met zwakke technische lees- en spellingvaardigheden:**Bij onvoldoende letterkennis (alleen januari groep 4)**

- Grafementoets (in box AVI/ DMT en VLL) en fonemendictee (VLL)

Bij onvoldoende leesvaardigheid:

- Leesproces (via analyse toetsresultaten en observaties)
-

Bij onvoldoende spellingvaardigheid

- Spellingproces (analyse toetsresultaten, observaties)

Afspraken tussentijdse meting oktober en maart:

- DMT kaart 1,2 en 3: meting of kind t.o.v. zichzelf vooruit is gegaan.
- AVI: als naar het oordeel van de leerkracht het behalen van een hoger niveau te verwachten is..

Bijlage 4 : aanbevolen leertijd taal / lezen per groep per week (Kwaliteitskaart Taalpilots)

Groep 1-2

Minimaal elke dag een kwaliteitsuur doelgerichte taalactiviteiten met als belangrijke onderdelen: • Beginnende geletterdheid • Fonemisch bewustzijn en letterkennis • Mondelinge taalontwikkeling • Woordenschat Naast deze doelgerichte taalactiviteiten wordt in alle activiteiten impliciet aandacht besteed aan taalontwikkeling.	300 – 480 minuten
---	-------------------

Groep 3

Aanvankelijk technisch lezen	360 minuten
Taal	60 minuten
<i>Bij het gebruik van een geïntegreerde methode voor lezen en taal (bv VLL)</i>	<i>420 minuten</i>
Voorlezen, leesvormen en gevarieerde activiteiten rond boeken in samenhang met woordenschatontwikkeling	60 minuten

Groep 4

Voortgezet technisch lezen	150 - 180 minuten
Taal; spreken en luisteren, spellen, stellen, woordenschat, taalbeschouwing	240 - 300 minuten
Voorlezen, leesvormen en gevarieerde activiteiten rond boeken in samenhang met leesbegrip en woordenschatontwikkeling	45 - 60 minuten

Groep 5

Voortgezet technisch lezen met een gestructureerde, methodische aanpak	120 – 150 minuten
--	-------------------

Methode begrijpend lezen / Nieuwsbegrip / begrijpend lezen binnen de zaakvakken in samenhang met woordenschatontwikkeling	60 minuten
Taal; spreken en luisteren, spellen, stellen, woordenschat, taalbeschouwing	240 - 300 minuten
Voorlezen, leesvormen en gevarieerde activiteiten rond boeken in samenhang met leesbegrip en woordenschatontwikkeling	45 minuten

Groep 6

Voortgezet technisch lezen met een gestructureerde, methodische aanpak	120 minuten
Methode begrijpend lezen / Nieuwsbegrip / begrijpend lezen binnen de zaakvakken in samenhang met woordenschatontwikkeling	60 – 90 minuten
Taal; spreken en luisteren, spellen, stellen, woordenschat, taalbeschouwing	240 - 300 minuten
Voorlezen, leesvormen en gevarieerde activiteiten rond boeken in samenhang met leesbegrip en woordenschatontwikkeling	30 minuten

Groep 7 en 8

Onderhouden van de technische leesvaardigheid	30 - 60 minuten
Methode begrijpend lezen / Nieuwsbegrip / begrijpend lezen binnen de zaakvakken in samenhang met woordenschatontwikkeling	90 - 120 minuten
Taal; spreken en luisteren, spellen, stellen, woordenschat, taalbeschouwing	240 - 300 minuten
Voorlezen, leesvormen en gevarieerde activiteiten rond boeken in samenhang met leesbegrip en woordenschatontwikkeling	30 minuten

Bijlage 5

Compensatie en dispensatie voor leerlingen met een dyslexieverklaring.

Algemeen

Ik krijg meer tijd bij toetsen

Ik mag hulpmiddelen gebruiken zoals een laptop, spellingboekje.

Ik mag altijd hulp vragen als ik opgaven niet vlot kan lezen.

Ik mag een koptelefoon gebruiken als ik me niet goed kan concentreren.

Lezen

Ik hoef in de klas nooit onvoorbereid hardop te lezen.

Ik mag een bijwijskaart of mijn vinger gebruiken bij het lezen.

Ik mag de tekst lezen op vergroot formaat.

Ik mag eventueel een ander lettertype lezen.

Degene die naast mij zit helpt met het lezen van teksten.

Spelling

Ik word bij de zaakvakken beoordeeld op mijn kennis en niet op mijn spelling.

Ik mag altijd mijn spellingboekje gebruiken.

Ik hoef bij een zinnendictee alleen de woorden waar het om gaat op te schrijven

Ik mag minder overschrijven van het bord dan de rest van de klas.

Ik krijg spellingonderwijs op mijn eigen niveau.

Cito

Ik mag de cito toetsen rekenen en spelling op de computer maken.

Ik krijg extra afnametijd.

Ik mag de toets in meerdere delen maken.

Ik mag de toets op vergroot formaat maken.

Ik mag toetsen op mijn eigen niveau maken

Ik mag de toets begrijpend lezen een dag van tevoren doorlezen.

Overeenkomst externe hulp onder schooltijd

De volgende afspraken zijn van toepassing op de zorg verleend door de onderstaande externe hulpverlener / instantie onder schooltijd:

Hulpverlening geldt voor:

Naam leerling: _____ Geboortedatum: _____

Naam school: _____ Groep: _____

Afspraken:

Periode: _____

Frequentie / dag / tijdstip: _____

Tijdsduur (incl. reistijd) verzuim: _____

Locatie behandeling: _____

Wijze waarop en wanneer terugkoppeling / afstemming plaatsvindt: _____

Korte omschrijving van de
onderwijsbehoefte van de leerling: _____

Doel / verwachte opbrengst: _____

Omschrijving van de activiteiten: _____

Betrokkenen:

Ouder(s)/verzorger(s):

School:

Externe
hulpverlener/instantie:

Naam: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening: _____

Verklaring van vrijwaring betreffende externe hulp onder schooltijd

Betreft: Verklaring van vrijwaring

Datum:

Geachte directie,

Hierbij geeft/ geven _____ (naam/namen ouder(s)/verzorgers)

aan dat voor _____ (naam kind) de hulp onder schooltijd, buiten de school, een onmisbare schakel in het hulpverleningsproces is.

Dit wordt aangetoond door (invullen wat van toepassing is):

- ☐ Een psychologisch onderzoek
- ☐ Het hulplan / handelingsplan
- ☐ Medische indicatie
- ☐ Verklaring van de interne begeleider / remedial teacher
- ☐ Verklaring van de externe remedial teacher / hulpverlener

☐ _____

☐ _____

De hulp zal op de volgende momenten plaatsvinden: _____

Deze verklaring vrijwaart _____ (naam school) en

_____ (naam schoolbestuur)

zich van aansprakelijkheidstelling door de ouder(s) / verzorger(s)

voor de kwaliteit of gevolgen van de door de externe hulpverlener i.c. _____

_____ (naam externe hulpverlener / instantie) geleverde diensten en producten.

Handtekening ouder(s)/verzorger(s)
instantie:

Handtekening externe hulpverlener /

Plaats:

Plaats:

Datum:

Datum:

